

Branschstandard ByggaL

ByggaL – Metod för byggande av lufttäta byggnader har uppdaterats till branschstandard. Det behövs samsyn i byggbranschen kring hur lufttätetskrav formuleras och följs upp. Det uppstår allt för ofta frågetecken kring ställda lufttätetskrav och hur dessa ska verifieras. Därför har ByggaL omarbetats och kompletterats för att bättre vägleda branschen där oklarheter lätt uppstår. I Branschstandard ByggaL har metodens råd och anvisningar för kravställning och framförallt verifiering av lufttätetskraven kompletterats. Råden och anvisningarna till verifiering av lufttätetskraven utgör komplettering till SS-EN ISO 9972:2015 och ByggaL kan ses som ett svenskt ”anpassningsdokument” till provningsstandarden. ByggaL har dessutom kompletterats med en metodbeskrivning som systematiskt beskriver metodens kvalitetssäkringsarbete genom hela byggprocessen.

Bakgrund

I takt med ökade krav och förväntningar på byggnaders energiprestanda, komfort och beständighet med mera så har efterfrågan på byggnader med god lufttätethet ökat rejält. God lufttätethet är en förutsättning för flera av de krav som ställs på moderna byggnader och påverkar bygganden som system, det vill säga kan påverka många olika funktioner i en byggnad samtidigt.

För att möta det ökade intresset för lufttätetsfrågor och därtill behovet av att kvalitetssäkra arbetet med lufttätethet lanserades år 2010 *ByggaL – Metod för byggande av lufttäta byggnader*. ByggaL är en metod som säkerställer, dokumenterar och kommunicerar lufttätetsfrågorna genom hela byggprocessen. Metoden innebär ett arbetssätt för att uppfylla samhällets krav och byggherrens krav på lufttätethet. Metoden ger dessutom detaljerade och kompletterande anvisningar till provningsstandarden för bestämning av byggnaders lufttätethet.

I takt med det ökade intresset för lufttäta byggnader, och branschens ökande kunskap och erfarenhet från arbete med lufttätetsfrågor, har det framkommit att det finns ett behov av ökad samsyn i byggbranschen för hur lufttätetskrav formuleras och följs upp. Det uppstår allt för ofta oklarheter kring ställda lufttätetskrav och hur dessa ska verifieras. Ett par vanliga exempel på oklarheter är hur den omslutande arean ska beräknas i samband

med delprovningar av byggnader, och huruvida det är mest lämpligt att prova del av byggnad eller hel byggnad. Därför har ByggaL nu omarbetats och kompletterats för att bättre kunna vägleda branschen där oklarheter lätt uppstår.

Syfte

Syftet med Branschstandard ByggaL är dels att skapa en gemensam branschöverenskommelse kring tillvägagångssätt vid lufttätetsmätning och luftläckagesökning, dels att tillhandahålla en kvalitetssäkringsmetod för byggande av lufttäta byggnader.

Genomförande

Med stöd från SBUF och SP/RISE har arbetet utförts av RISE Research Institutets of Sweden i samverkan med FoU-Väst och projektdeltagare från såväl konsult-, entreprenörs- och beställarled och myndighet.

Resultat

ByggaL omfattar dels en metod för att kvalitetssäkra arbetet med lufttätethet genom hela byggprocessen, dels detaljerade råd och anvisningar vid provning av byggnaders lufttätethet. I samband med bearbetningen till branschstandard har framförallt följande delar av metoden omarbetats och kompletterats.

ByggaL har kompletterats med en metodbeskrivning och förtydligande råd och anvisningar för kravställning och framförallt verifiering av lufttätetskraven. Dessa utgör förtydligande och komplettering till SS-EN ISO 9972:2015 och kan ses som ett svenskt "anpassningsdokument" till provningsstandarden.

Metodbeskrivningen beskriver på ett detaljerat sätt, kopplat till byggprocessens olika skeden, de rutiner och aktiviteter som metoden bygger på och förtydligar kvalitetssäkringsmetodens olika steg och arbetsmoment samt roller och ansvar. Metodbeskrivningen hänvisar även till verktyg (anvisningar, instruktioner, malldokument och checklistor med mera) som ingår i ByggaL. Dokumentet är framtaget med utgångspunkt från Branschstandard ByggaF och har en liknande uppbyggnad och utformning.

Tydlig kravformulering är en förutsättning för att det skall vara möjligt att följa upp lufttätetskrav. Branschstandarden har därför kompletterats med tydligare förslag på hur lufttätetskrav kan formuleras. Förutom kravformuleringar för byggnadens lufttätet omfattar förslagen även kravformuleringar för hur lufttätetskrav kan verifieras (provas) och även krav på kvalitetssäkringsarbete. ByggaL anger däremot inte någon lägsta kravnivå (prestandanivå) på själva lufttätetstalet då det är kopplat till byggherrens ambitionsnivå och den tänkta verksamheten. Självklart måste alltid byggreglerna uppfyllas.

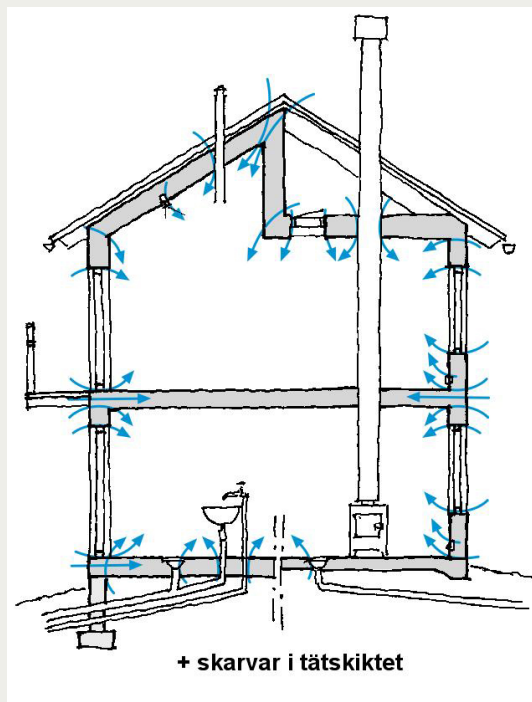
Större delen av revideringarna avser kompletterande anvisningar till bestämning av byggnaders lufttätet enligt provningsstandarden SS-EN ISO 9972:2015. För att bättre vägleda branschen där oklarheter lätt uppstår har därför ByggaL kompletterats med detaljerad information kring bland annat följande delar:

- Förutsättningar för provning, till exempel byggnadens färdigstäl- landegrad vid lufttätetsmätning och urval av provobjekt vid delprovning av byggnad.
- Beräkning av omslutningsarea.
- Förberedelse av provning i form av metodval och tätning inför lufttätetsmätning.
- Genomförandet av själva lufttätetsmätningen.
- Anvisningar för genomförande och bedömning vid luftläckage- sökning och termografering.
- Skriv- och rapporteringsanvisningar för provningsrapport.

Slutsatser

Branschstandard ByggaL beskriver ett standardiserat sätt att arbeta med lufttätet i byggprocessen baserat på den tidigare framtagna metoden *ByggaL – Metod för byggande av lufttäta byggnader*. Branschstandard ByggaL utgör också ett förtydligande och en komplettering till lufttätetsprovningstandard SS-EN ISO 9972:2015, det vill säga ett svenskt "anpassningsdokument". Genom att tillämpa Branschstandard ByggaL finns större möjligheter att nå byggnaders lufttätetskrav.

Branschstandard ByggaL finns fritt tillgänglig på www.byggal.se

Exempel på luftläckagevägar

Ytterligare information

Kontaktpersoner:

Thorbjörn Gustavsson, RISE Research Institutes of Sweden, tel 010-5165279, e-post: thorbjorn.gustavsson@ri.se

Owe Svensson, RISE Research Institutes of Sweden, tel 010-5165721, e-post: owe.svensson@ri.se

Litteratur:

- Branschstandard ByggaL – Metod för byggande av lufttäta byggnader

Internet:

www.byggal.se